

INSTITUTET
FÖR BIOMEDICINSK
LABORATORIEVETENSKAP

Verksamhetsberättelse 2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Ordförande har ordet	3
Syfte	3
IBL:s främsta målsättning	4
Medlemmar	4
Styrelsen.....	4
Kursverksamheten	5
Diagnostikforum	6
Stipendier.....	6
Utmärkelser	6
Equalis	7
Laboratoriet	7
Webb.....	7
Internationella biomedicinska analytikerdagen	7
Internationell verksamhet	7
Sektioner	9
Förtroendevalda och organisation.....	9
Råd och kommittéer	10

Ordförande har ordet

Vid årsmötet 2016 presenterades IBL:s verksamhetsplan och de huvudsakliga aktiviteterna för 2016–2017 förankrades; utveckla kunskapsområdet, synliggöra vår organisation och därmed även vår profession samt fokus på utveckling av den interna verksamheten.

Våra tre viktigaste frågor

Specialistutbildning med möjlighet till kompetensutveckling. För att kunna möta vårdens krav på specialistkompetens behöver verksamheter specialistutbildade biomedicinska analytiker. Efterfrågan på biomedicinska analytiker bedöms öka och en specialistutbildning gör yrkesvalet mer attraktivt och kan på sikt öka intresset för grundutbildningen. IBL är med och bevakar och påverkar frågan i alla sammanhang. Ett fortsatt intensivt påverkansarbete har skett under året för att vara med och arbeta för införande av reglerad specialistutbildning för biomedicinska analytiker vilket har gett resultat. En skrivelse är skickad till Utbildningsdepartementet och Socialdepartementet.

Kursverksamhet med efterfrågade kurser inom alla discipliner. Vi fortsätter med att arrangera kurser utifrån medlemmars och verksamheternas behov.

Synliggöra yrket. I dag kan vi se att bristen på biomedicinska analytiker gör att vissa arbetsgivare ersätter vår profession med andra yrkesgrupper, vilket bland annat har diskuterats under Ledarforum den 27 september. En stor samstämmighet bland verksamheterna finns när det gäller marknadsföring av yrket som en insats för att kunna täcka det framtida behovet av biomedicinska analytiker.

Det är vi som yrkesgrupp som måste vara med och informera om vilken kompetens som krävs för att tillsammans, med övriga yrkesgrupper, vara med och utveckla framtidens personcentrerade vård genom att belysa kärnan i våra arbetsuppgifter.

Följande frågor är viktiga för oss att arbeta med: Vilka arbetsuppgifter kräver en legitimerad biomedicinsk analytiker för att patientsäkerheten och kvalitén ska säkerställas? Vilka fördjupningsområden finns som den biomedicinska analytikern kan specialiseras och utvecklas inom?

Under 2016 har IBL tagit fram en kompetensbeskrivning för yrket för att styrka och tydliggöra biomedicinska analytikers professionella kunnande och yrkesroll inom olika verksamhetsområden. Förutom att vara ett stöd för den egna professionen kan den även utgöra ett av flera underlag vid verksamhetstillsyn och fungera som vägledning för bland annat arbetsgivare i samband med rekrytering.

Utmärkelser

I år har vi valt att uppmärksamma fler biomedicinska analytiker som på olika sätt har bidragit till professionens utveckling. Vi har både Årets biomedicinska analytiker inom laboriemedicin samt inom klinisk fysiologi och dessutom ett särskilt hedersomnämmande för att uppmärksamma de biomedicinska analytiker som under mer än 10 års tid intensivt arbetade för att yrket skulle få en legitimation.

Organisation i förändring

Vi har i dag två sektioner, SKKT och den nya sektionen Klinisk fysiologi. Detta är en bra början mot att IBL ska kunna utvecklas som en paraplyorganisation.

Agneta Colliander
Ordförande IBL

Syfte

Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap, IBL, är yrkesorganisationen för biomedicinska analytiker och arbetar för att utveckla och stärka den kunskap och kompetens som finns hos biomedicinska analytiker.

IBL:s främsta målsättning

- Att aktivt följa och påverka utvecklingen inom laboratoriemedicin och klinisk fysiologi genom att bevaka utbildning, forskning, samhällsförändringar och arbetsplatsstrukturer, både nationellt och internationellt.
- Att vara den självklara organisationen för biomedicinska analytiker.
- Att ha en god kommunikation med medlemmar, arbetsgivare, diagnostikindustrin, myndigheter och andra intressenter genom information och dialog.

Medlemmar

Vid årsskiftet hade IBL 5428 medlemmar (vid förra årsskiftet: 5838 medlemmar). Av dessa är 451 st. pensionärsmedlemmar och 692 st. studerandemedlemmar.

Medlemmar

	2012	2013	2014	2015	2016
Yrkesverksamma	5355	4981	4858	4776	4285
Pensionärer	390	423	591	497	451
Studenter	568	634	461	565	692
Totalt	6313	6038	5910	5838	5428

Medlemssystem och medlemstapp

I början av 2016 bytte IBL medlemssystem till Visma förening som även är ett bokföringsprogram. Tittar på bokslutet kan man se att medlemsintäkterna har minskat med ca 700 000 kr jämfört med föregående år samtidigt som medlemsantalet inte skiljer sig nämnvärt. Anledningen till detta är att en stor andel av medlemsintäkterna inte kunde härledas då många betalande inte hade angivit OCR-nummer. Av de 4 285 yrkesverksamma medlemmarna var det ca 1 300 stycken som inte hade betalt avgiften. IBL valde att inte avregistrera dessa medlemmar från medlemsregistret för att undvika att avregistrera en betalande medlem av misstag.

Styrelsen

Styrelsen består av sex ledamöter och en ordförande. Man har under året haft åtta protokollförda möten samt två strategidagar varav den ena tillsammans med representanter för de två sektionerna.

Kansliet

Kansliet har två heltidsanställda biomedicinska analytiker, Tanja Wijkmark, kanslisamordnare och verksamhetsutvecklare och Jasenka Dobric, redaktör för tidningen Laboratoriet. Under året har Tanja Wijkmark delvis varit föräldraledig och ersatts av Johanna Tegelstam.

Etiska kommittén

Etiska kommittén har haft ett möte under 2016. Sammanställande har varit Gabriella Lillsunde Larsson. Övriga deltagare har varit Anne Berndt, Kristin Lovén och Maria Svensson.

Medlemmar som utbildades i etisk reflektion i sep 2015 (de s.k. etikpiloterna) har hållit egna reflektioner på hemorten (Annika Kiel Olsson, Sundsvall och Pia Gabrielsson, Borås). IBL har vid dessa tillfällen sponsrat med lunch för deltagarna.

Den etiska kommittén har bidragit med fyra artiklar till tidningen Laboratoriet under året.

Vetenskapliga Rådet

Det Vetenskapliga rådet (VR) bevakar utbildningen av biomedicinska analytiker på grund- och vidareutbildningsnivå. Rådet bereder remissvar och skrivelser till myndigheter i frågor rörande utbildning inom biomedicinsk laboratorievetenskap.

Sammanställande har varit Kristin Lovén och övriga ledamöter är Erika Lindberg, Magdalena Nutu och Caroline Schmidt. Gabriella Lillsunde Larsson har deltagit i gruppens arbete gällande kompetensbeskrivningen och läsning av inkomna remisser.

VR har under verksamhetsåret haft två möten. Det vetenskapliga rådet har under året arbetat med att ta fram den kompetensbeskrivning som antogs vid Diagnostikforum i Örebro den 28–29 september. Rådet har även utsett en vinnare av den uppsatstävling för studenter som anordnades under året.

Kursverksamheten

Kompetensutveckling av yrkesverksamma biomedicinska analytiker med kurser inom alla discipliner är ett av IBL:s tre fokusområden.

Styrelsen har beslutat att minst 2–3 kurser per termin ska genomföras. Kurskommittén har bestått av Maysae Quttineh (sammanställande), Caroline Landhage, Inga-Lill Sparr (t.o.m. 161004), Johanna Tegelstam och Tanja Wijkmark. Anne Johansson, Klinisk fysiologi på Sahlgrenska rekryterades som adjungerad kursrådsdeltagare och deltog under perioden 151101-160829.

Under 2016 har totalt tolv kurser arrangerats på fem olika orter. Totalt har 243 deltagare fått kompetensutveckling genom kurserna och många av kurserna blev fullbokade. Utvärderingarna har visat stor nöjdhet bland deltagarna och samtliga kurser har haft höga snittbetyg (4 av 5) för innehåll och i vilken utsträckning man ansett att kurserna har varit värdefulla för det egna lärandet. Vid enstaka kurser har lokalerna varit mindre lämpliga vilket är något kursrådet kommer ha i åtanke under planeringen av nästa års kurser.

IBL:s kurser 2016

Kurs	Deltagare	Datum	Plats
Fördjupningskurs i tarmparasiter	22	16–18 mars	Göteborg
Praktisk grundkurs i blodmorfologi	22	8–10 mars	Falun
Kvalitetsdagen	45	21 april	Stockholm
Preanalys - Provtagning och kvalitet	14	3 maj	Stockholm
PNA- patientsäkerhet och kvalitet	8	4 maj	Stockholm
Lungfunktionsdiagnostik	24	2–3 juni	Göteborg
Grundkurs i klinisk kemi	18	8–9 september	Jönköping
Avancerad kurs i cellmorfologi	22	19–21 september	Falun
Kemikaliehantering	14	13 oktober	Göteborg
Transfusionsmedicin	22	25–26 oktober	Umeå
Molekylär diagnostik	15	24–25 november	Jönköping
Urinsediment	17	8 december	Stockholm
Totalt	243		

Handledarnätverket

Under Diagnostikforum hölls en nätverksträff för handledare med totalt 22 deltagare. Temat för träffen var kulturkrockar inom verksamhetsförlagd utbildning. Under träffen diskuterades nätverkets utformning och hur framtida aktiviteter kan/bör se ut. En arbetsgrupp bildades som består av Maysae Quttineh (sammankallande), Ulrika Johansson, Linda Lind och Linda Tillmar. Denna grupp ansvarar för ett årligt diskussionsforum för biomedicinska analytiker som handleder studenter under den verksamhetsförlagda utbildningen. Under 2017 planeras bland annat en kurs i handledning.

Diagnostikforum

Diagnostikforum 2016 hölls i Örebro, 28–29 september, i Region Örebro Läns lokaler (USÖ). Dagarna lockade 304 anmälda deltagare, inklusive föreläsare och 19 utställare. Programmet innehöll block inom fysiologi, veterinärmedicin, laboriemedicin, etik, utbildning, patientnära analyser och kvalitet. Under Diagnostikforum hölls även tre workshops, två nätverksträffar och ett studiebesök på Klinisk fysiologi samt på Laboriemedicinska kliniken arrangerades.

Styrgruppen har bestått av Agneta Colliander, ordförande i IBL samt biträdande verksamhetschef vid Laboriemedicin Region Örebro Län och Gabriella Lillsunde Larsson, styrelseledamot i IBL. Gabriella Lillsunde Larsson har varit projektledare och Maysae Quttineh projektdeltagare.

Stipendier

Under året har två stipendier på 10 000 kr utlysts för aktivt deltagande med anförande eller poster på Världskongressen för biomedicinska analytiker i Kobe, Japan, 31 augusti – 4 september 2016.

Stipendiekommittén granskar inkomna stipendieansökningar. En ansökan inkom och stipendiet tilldelades Rahel Befekadu, Örebro Universitetssjukhus.

Under året har fyra stipendier (deltagaravgift) utlysts för aktivt deltagande med anförande eller poster på den nationella mötesplatsen för biomedicinska analytiker – Diagnostikforum i Örebro, 28–29 september 2016. Inga ansökningar inkom.

IBL avsätter årligen 1 svensk krona årligen per medlem till Nordic Fund som är NML:s gemensamma fond (se mer under rubriken Internationellt). Fonden finansierar Nordic Award som möjliggör deltagande vid IFBLS:s Världskongress för delegater från "resource limited settings" samt poster och presentationspris på NML-kongresser. Fonden kan även finansiera gemensamma nordiska projekt.

Utmärkelser

Årets Biomedicinsk analytiker

Utmärkelsen Årets biomedicinska analytiker tilldelades Mikaela Kinnunen inom laboriemedicin samt Elin Svensson inom klinisk fysiologi.

Årets studenthandledare

Ingen nominering inskickad.

Hedersomnämning

Lena Morgan, Michel Silvestri och Kristina Malm Jansson tilldelades utmärkelsen "Decenniets Biomedicinska analytiker" för deras viktiga påverkansarbete som resulterade i att biomedicinska analytiker blev ett legitimerat yrke 2006.

Equalis

Som ackrediterad arrangör av extern kvalitetssäkring erbjuder Equalis ett hundratal olika kvalitetssäkringsprogram inom laboratoriemedicin och bild-och funktionsmedicin. Inom varje område anordnas årliga användarmöten där både deltagare i kvalitetssäkringsprogrammen och andra intresserade inbjuds att delta. Equalis ägs till 24 % av IBL, 24 % av Svenska Läkaresällskapet och 52 % av Sveriges Kommuner och Landsting. IBL har två platser i Equalis styrelse och har under 2016 representerats av Agneta Colliander och Steve Gräsberg.

Laboratoriet

Laboratoriet har utkommit med fem nummer i en genomsnittligt adresserad upplaga av 6 000 exemplar. Vi har fortsatt vårt samarbete med designbyrån Jojo-form som ansvarar för tidningens layout.

Under året har vi aktivt arbetat med att tydliggöra och synliggöra organisationens arbete på medlemssidorna i tidningen samt arbetat för ett brett innehåll som berör alla discipliner. Med hjälp av Etiska kommittén har Laboratoriet också fått återkommande etiksidor. Ett nummer av Laboratoriet gjordes i samarbete med tidningarna danske bioanalytikere och Bioingenjøren som ges ut av den danska- respektive norska yrkesförbundet, dbio och NITO.

Tidningen Laboratoriet har fortsatt att ha temanummer. Dessa var: Utbildning & Karriär, Från foster till nyfödd, Biobank, Utbildning och arbetsmarknad i Skandinavien samt Världskongressen i Japan.

Webb

Under våren 2016 lanserade IBL organisationens nya webbsida. Förbättringar av hemsidan har sedan skett kontinuerligt under året. På webben har IBL:s sektioner och nätverk fått egna undersidor för att medlemmarna snabbt ska kunna hitta information om sina intresseområden. IBL:s webb uppdateras med bland annat information om organisationens arbete och nyheter och man hittar även föreläsarpresentationer från IBL:s kurser samt äldre nummer av Laboratoriet där. Hemsidan är responsiv och fungerar lika väl på mobiltelefonen, surfplattan eller datorn.

IBL:s Facebook-sida har under året fått ett jämnt flöde med flera inlägg per vecka. Under året skapades också ett Instagram-konto.

Internationella biomedicinska analytikerdagen

Temat för årets internationella biomedicinska analytikerdag var patientsäkerhet. I år har IBL, för andra året i rad, tagit initiativ till en samlad manifestation som sprider budskapet- Biomedicinska analytiker = säkert provsvar. Medlemmarna uppmanades att använda sig av budskapet på sociala medier. Många av bidragen finns på IBL:s webbsida.

Internationell verksamhet

Internationella kommittén

IBL och Vårdförbundet har genom den gemensamma internationella kommittén (IK) fortsatt samarbete på nordisk, europeisk och global nivå. Det gemensamt framtagna samarbetsavtalet (2014) har ej reviderats under 2016 utan inväntar presidiebeslut.

IBL har representerats av Agneta Colliander (ordförande IK), Gabriella Lillsunde Larsson samt Jasenka Dobric. Vårdförbundets ledamöter har varit Anne Berndt och Michelle Dobos-Sandell.

NML

Nordisk Medisinsk Laboratoriegrupe (NML) är ett nätverk mellan de nordiska professionsorganisationerna där IBL ingår. Det har hållits ett möte under året i Helsingfors, den 3-5 mars. Anne Berndt, Gabriella Lillsunde Larsson och Michelle Dobos-Sandell deltog. Diskussionerna handlade bl.a. om gästmedlemskap i de fackliga organisationerna, den kommande NML kongressen i Helsingfors 2017 samt patientcentrerad vård där Danmark presenterade sitt projekt; "Labbussen".

EPBS

Sverige är medlem i European Association for Professions in Biomedical Science (EPBS), den europeiska sammanslutningen för biomedicinska analytiker. Vårdförbundet har det formella medlemskapet, men samarbetar med IBL genom Internationella kommittén. Anne Berndt avslutade sitt uppdrag under året i EPBS Management Body.

Årets EPBS-möte hölls den 7-8 oktober i Aten. IBL representerades av Agneta Colliander och Gabriella Lillsunde Larsson. Dagen innan mötet hölls en CPD (Continous professional development) konferens med ett hundratal deltagare. Gabriella Lillsunde Larsson höll en muntlig presentation men titeln: "Experiences in implementing the EucoLABS in Sweden". Sveriges posterbidrag i ämnet hade gjorts av Anne Berndt med hjälp av den Internationella kommittén. Inför EPBS konferensen hölls ett planeringsmöte i Bryssel den 11-12 mars där programmet togs fram inför konferensen. På detta planeringsmöte deltog Anne Berndt och Gabriella Lillsunde Larsson.

På det årliga EPBS mötet i Aten diskuterades bl.a. den ekonomiska situationen, rekrytering av fler medlemsländer, kommunikation mellan management board och medlemsländerna och uppdatering av policydokument.

IFBLS

International Federation of Biomedical Laboratory Science (IFBLS) är den globala sammanslutningen för biomedicinska analytiker där IBL har medlemskapet för Sverige men samarbetar med Vårdförbundet genom Internationella kommittén. IBL:s ordförande är chefsdelegat.

Kobe i Japan stod värd för den 32:a världskongressen för biomedicinska analytiker. Deltagare från IK var Agneta Colliander, Anne Berndt, Michelle Dobos-Sandell och Jasenka Dobric. Anne Berndt kandiderade till Board of directors och valdes in som President elect. Kongressen, som arrangerades tillsammans av IFBLS och den japanska organisationen, Japanese association of medical technologists (JAMT), hade 2196 deltagare från 34 länder och 5 kontinenter. IK deltog med 3 postrar; "Master in Biomedical Laboratory Sciences, a new career opportunity in Sweden" (AC, GLL), "Droplet Digital PCR for quantitation of human papilloma virus (HPV) 16, 18, 33 and 45" (GLL, egen forskning) och "The Future of Biomedical Scientists in Person-centered Health Care" (MDS, AB).

På GAD (general assambly of delegated) mötet som genomfördes i samband med konferensen kunde tre nya medlemsstater välkomnas; Australien, Kroatien och Zambia. Temat för internationella biomedicinska analytikerdagen 15 april (2017-2018) presenterades; Antibiotikaresistens. Andra aktuella frågor var bildandet av s.k. "Advisory groups" där experter inom olika ämnen ska ingå för att kunna vara rådande i olika frågor. Gruppen inom mikrobiologi presenterades under mötet. Bristen och rekrytering av biomedicinska analytiker diskuterades liksom vikten av continous professional development (CPD).

Som förvaltare av den nordiska fonden höll GLL och AC ett möte med Årets Nordic Award vinnare under kongressen; Ronaldo Puno från Filippinerna.

Sektioner

Sektionen för Klinisk Kemi och Transfusionsmedicin

Sektionen och styrelsen har tillsammans diskuterat förändring av samarbetsavtalet som tecknades 2014. Vi är eniga om att inte ha dubbla medlemsavgifter och att endast en medlemsavgift ska utgå.

Sektionen för klinisk fysiologi

I samband med Diagnostikforum bildades sektionen för Klinisk fysiologi. En interimsstyrelse tillsattes. Ordinarie styrelse kommer att väljas under årsmötet den 4 maj 2017.

Förtroendevalda och organisation

Styrelse

Agneta Colliander	Örebro	ordförande
Maysae Quttineh	Jönköping	vice ordförande
Caroline Landhage	Enköping	ledamot
Gabriella Lillsunde Larsson	Örebro	ledamot
Jennifer Arnqvist	Umeå	ledamot
Kristin Lovén	Göteborg	ledamot avgått
Inga-Lill Sparr	Ludvika	ledamot avgått

Interimsstyrelse - Sektionen för klinisk fysiologi

Andreas Malmgren	Malmö
Anna Dieden	Malmö
Ali Ilami	Solna
Ulrika Johansson	Nordmaling

Sektionen för Klinisk Kemi och Transfusionsmedicin

Anna-Lena Henriksson	Krokom
Eva Grönvall	Valbo
Mattias Swartling	Romakloster

Valberedningen

Irene Sjöström	Stockholm	sammankallande
Marianne Tynelius	Umeå	
Cecilia Ozolins	Lerum	
Hanne Warnander	Stockholm	

Förtroendevalda revisorer

Erica Sjöbom	Stockholm
Jenny Eriksson	Stockholm

Revisorsuppleanter

Kristina Malm Jansson	Stockholm
Roine Hernbrand	Stockholm

Godkänd revisor

Zinovia Vavolidu, Brantz AB

Råd och kommittéer

Vetenskapliga rådet

Kristin Lovén	Göteborg	sammankallande, avgått augusti
Gabriella Lillsunde	Örebro	sammankallande, från september
Erika Lindmark	Göteborg	
Magdalena Nutu	Göteborg	
Caroline Schmidt	Göteborg	

Etiska kommittén

Anne Berndt	IBL	
Kristin Lovén	Göteborg	
Gabriella Lillsunde Larsson	Örebro	sammankallande
Maria Svensson	Örebro	

Kurskommittén

Maysae Quttineh	sammankallande
Caroline Landhage	Enköping
Inga-Lill Sparr	Ludvika
Tanja Wijkmark	IBL

Stipendiekommittén

Caroline Landhage	Enköping	sammankallande
Magdalena Nutu	Göteborg	
Tomas Nordman	Stockholm	

Internationella kommittén

Från IBL:

Agneta Colliander	Örebro	ordförande
Jasenka Dobric	IBL	sekreterare, sammankallande
Gabriella Lillsunde Larsson	Örebro	

Från Vårdförbundet:

Anne Berndt	Vårdförbundet
Michelle Dobos-Sandell	Kalmar